

VLUCHTELINGENSPEL

voor jeugdbewegingen

SPEL VLUCHTELINGENWERK VLAANDEREN

Methodiek:

Vluchtelingenspel voor tieners en jongeren in jeugdbeweging

Doelgroep: 12 - 18 jaar

Aantal deelnemers: Minimum 6 max 36

Duur: Minimum 1 uur

Accommodatie: Buitenspel of een groot lokaal

Doel:

De deelnemers moeten proberen te vluchten naar België en daar asiel te krijgen. Aan de hand van de vluchtrekenen van de personage schatten de deelnemers in wie het meeste kans heeft om erkend te worden als vluchteling.

VERLOOP:

Werkvorm	Duur	Proces
Inleiding	'5	Inleiding over vluchtelingen Verdeling van de groepjes
Vorbereiding	'15	Speluitleg: doel en verloop Keuze van de identiteit
Het spel	'30	<p>De deelnemers proberen zo snel mogelijk asiel te krijgen in België. De begeleider leest de vluchtrekenen voor van de verschillende personages.</p> <p>Ieder groepje kiest een personage aan de hand van de voor-gelezen persoonsbeschrijving en ontvangt de betreffende identiteitskaart. Het kan best zijn dat twee groepjes hetzelfde personage kiezen.</p> <p>Deel 1: De vlucht</p> <p>Om tot in België te geraken leggen de deelnemers een vluchtroute af. Elke speler heeft 2 mogelijke vluchtroutes waaraan een opdracht is verbonden. De spelers kiezen per groep voor:</p> <ul style="list-style-type: none">- een gemakkelijke route met met groter risico op aanhouding.- een moeilijke route met minder risico op aanhouding. <p>Daarna leest de begeleider de gekozen opdracht voor.</p> <p>Als een speler wordt aangehouden krijgt hij een volgende opdracht die bepaalt of hij mag blijven.</p>

		<p>Deel 2: De aankomst in België</p> <p>Bij aankomst in België doorlopen de spelers de asielprocedure met als doel erkend te worden als vluchteling. De spelers vertellen hun vluchtverhaal. Hierbij krijgen ze de keuze uit 3 vormen:</p> <p>De jury zal beslissen of de speler/groep asiel krijgt of niet.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zo nee: dan geeft de jury hem een bevel om het grondgebied te verlaten <p>Hij mag een ander personage kiezen en opnieuw proberen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zo ja, dan krijgt hij een UNO-vluchtelingenkaart <p>Tip: Om het spel spannender te maken kan de jury de spelers strenger beoordelen.</p>
Nabespreking	'15	<p>Stoom afdrukken: spelers geven hun eerste indruk</p> <p>De leiders overlopen van het spel: gebeurtenissen-vragen en kadert alles in een grotere realiteit.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ze lezen het hele vluchtverhaal van de personages - ze leggen uit waarom iemand al of niet asiel krijgt

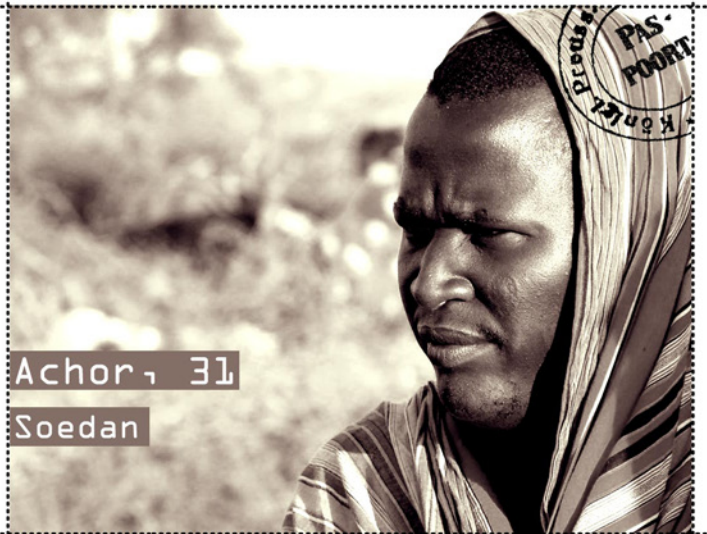
DE PERSONAGES : OVERZICHT

Nationaliteit	Asiel
Tsjetsjeen	Ja
Ethiopiër	Nee (economische redenen)
Soedanees	Ja
Irakees	Tijdelijk
Cubaan	Ja
Slowaak	Nee (EU burger)

PROFIELEN VLUCHTELINGENSPEL

Aslan, 36
Tsjetjenië

Achor, 31
Soedan

Nakisha, 11
Irak

Abebe, 14
Ethiopië

Juan Carlos, 52
Cuba

Musafir, 26
Slovakië

MATERIAAL LIJST

DEEL 1

Aslan, Tsjetsjeen 36 jaar

Wereldkaart
Computer
2 dobbelstenen
Camera of gsm met camera - functie
Verkleedkledij
Papier en pen

Abebe, Ethiopische, 14 jaar

Waterballonnen
Voetbal
Tafels, stoelen, fietsbanen,...voor het parcours
Vogelpikpijltes
Touw
Papier
Lijm
Oude kranten
Stiften of kleurpotloden

Achor, Soedanees, 31 jaar

Kosteloos knutselmateriaal (wc rolletjes, plastic fles, kurken,...)
Lijm + touw
Haardroger
Bassin of zwembadje gevuld met water
8 Playmobile mannetjes
Fijn hout
1 tube contactlijm per ploeg
Allerlei licht werkmateriaal (piepschuim, karton, plasticfolie, plastic,...)
10 ballonnen (per ploeg)
Magnetten
Blikjes
Elastiekjes

Kaart 1

**De mensensmokkelaars zagen de kustwacht
en dwongen je het laatste stuk te zwemmen.
Je hebt dit nooit geleerd en je verdrinkt in
de koude zee.**

Kaart 2

Bij de aankomst op de Spaanse kust wordt je opgewacht en aangehouden door de politie. Binnen de 24u wordt je het land terug uitgezet.

Kaart 3

Je wordt opgepakt door de Egyptische grenspolitie aan de grens met Israël en teruggestuurd naar Soedan.

Kaart 4

Je wordt opgepakt door de Griekse grenspolitie en teruggestuurd naar Egypte.

Makisha, Irakees, 11 jaar

- Een touw per deelnemer
- Een vork per deelnemer
- Munt
- Spel kaarten

Juan Carlos, Cubaan, 52 jaar

Ballonnen
Scheerschuim
Scheermesjes
2 dobbelstenen
Bloemen
Zeeslag

Zeeslagraster:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Musafir, Slowaak, 26 jaar

Digitaal fototoestel of GSM met foto-functie
Skateboard
Kaartspel
Fiets
Sleutels voor de fiets

DEEL 2: TOELATING IN BELGIË

Inkleding voor de jurytafel

Verkleedmateriaal

Papier

Kleurpotloden

Kleurstiften

Muziekinstrumenten (kan ook olieton, flesjes met water om op te blazen, blikjes gevuld met rijst,...)

Kaart erkenning als vluchteling

Indien de deelnemer erkend wordt als vluchteling krijgt hij een 'Bewijs van Inschrijving in het Vreemdelingenregister voor onbeperkte duur'.

DEEL 1:

PERSONAGES, VLUCHTROUTES EN OPDRACHTEN

ASLAN, TSJETSJEEN , 36 JAAR

Gevlucht uit Tsjetsjenië voor arrestaties en martelingen.

Aslan werkt als politieman in de Tsjetsjeense hoofdstad Grozny. Russische soldaten vermoeden dat hij belangrijke informatie doorspeelt aan Tsjetsjeense rebellen. Aslan wordt hiervoor drie keer na elkaar opgepakt en zwaar mishandeld. De Russen plunderen zijn huis en verkrachtten zijn vrouw en 12-jarig dochtertje. In 2002 besluit Aslan met zijn familie weg te vluchten.

(De Tsjetsjeense republiek ligt in de Kaukasus en behoort tot de Russische Federatie. Sinds 1999 strijden Tsjetsjenen voor de onafhankelijkheid van Tsjetsjenië. In de strijd met het Russische leger vielen haal wat burgerslachtoffers. Recent is de veiligheidssituatie lichtjes verbeterd.)

Makkelijke route

Aslan vlucht met zijn familie via Oost Europa met de auto naar België, maar loopt hierdoor meer risico om onderweg of aan de grens aangehouden te worden.

Opdracht

Zoek uit hoe lang je onderweg bent met de auto van Moskou naar Brussel (antwoord = 28u op vianichelin.be)

Tip: is er geen computer in de buurt? Laat de spelers gokken hoe lang de reisroute duur per auto van Moskou naar Brussel. Bepaal zelf, afhankelijk van hun leeftijd, de foutmarge en het aantal "gok kanssen" ze krijgen. Ter info de afstand bedraagt 2564 km.

Aanhouding?

Russisch gokspel. Gooi met twee dobbelstenen in één worp getal 7.

Moeilijke route

Aslan verstopt zich met zijn familie in een vrachtwagen via een mensensmokkelaar, het is een moeilijke weg en levensgevaarlijke onderneming, maar het risico op aanhouding is beduidend kleiner.

Opdracht

Maak een smokkelfilmpje van 3 min. waarop 2 mensen zich verstoppen in een voertuig (vrachtwagen, bestelwagen) en de douane hen op een originele manier ontdekt. Denk aan: verkleedkleden, locatie, verhaal, ...

Tip: Geen camera? Speel het smokkelfilmpje voor iemand uit een andere groep.

Aanhouding?

Russisch gokspel. Gooi met twee dobbelstenen, heb je een 7 dan word je aangehouden.

ABEBE, ETHIOPISCHE, 14 JAAR

Gevlucht voor de honger in Ethiopië.

Abebe woont in de streek van Ogaden in Ethiopië aan de grens met buurland Eritrea. Ze is zwanger van haar eerste kind. Ethiopië wordt al jaren geteisterd door droogte en overbevolking. Abebe's ouders zijn afhankelijk van voedselhulp uit het buitenland. Abebe en haar familie besluiten om deze uitzichtloze situatie te ontvluchten.

Makkelijke route

Via Soedan en Egypte over de Middellandse Zee met een boot naar Italië met veel kans op verdrinking of aanhouding.

Opdracht

Leg een parcours af met een waterballon tussen de buiken van twee spelers van wie de handen op de rug zijn gebonden.

Tip: Voor het parcours kan je tafels, stoelen, fietsbanden, ... gebruiken.

Tip: koud weer? Doe het met een voetbal.

Aanhouding?

Een reiziger komt aan bij een splitsing van de weg Die naar twee verschillende dorpen leidt. In het ene dorp vertellen de bewoners altijd "leugens". In het andere spreken ze steeds 'de waarheid'. De reiziger is op weg naar het dorp waar iedereen de waarheid spreekt. Een man uit één van die twee dorpen staat precies op het midden van de splitsing. De reiziger spreekt de man aan en stelt hem slechts één vraag. Uit het antwoord maakt hij op welke weg hij moet gaan.

Wat vroeg de reiziger?

Oplossing:

Hij vraagt: "In welke richting ligt uw dorp"?

Houd in gedachten dat hij naar de waarheidsprekers wil. Als de man aan de splitsing "de waarheid" zegt, zal hij hem in de juiste richting wijzen. Als de man een 'leugenaar' is, zal hij hem 'niet' naar het dorp van de leugenaars verwijzen, maar naar het dorp van 'de waarheidsprekers'. Hij krijgt dus hoe dan ook "het goede antwoord"!

Moeilijke route

Via Soedan en Egypte rechtstreeks met de boot naar de haven van Antwerpen. Weinig kans op aanhouding.

Opdracht:

Je bent zwanger, maar hebt weinig middelen. Maak een geboortekaartje met krantenknipsels met alles wat op een geboortekaartje staat. Wees origineel.

Aanhouding?

Waterballon ophangen in een boom en met een vogelpijpiltje de ballon kapot schieten in 3 pogingen.

ACHOR, SOEDANEES, 31 JAAR

Achor is geboren in Darfoer in Soedan, een regio die geteisterd wordt door gewapende conflicten en geweld. Tientallen jaren voeren rebellenbewegingen een gewapende strijd tegen de Soedanese regering. De oorlog in Darfoer joeg meer dan 2 miljoen mensen op de vlucht en kostte aan zeker 220 000 mensen het leven. Achor zag hoe zijn vrouw en kinderen vermoord werden. Zelf kon hij aan de rebellen ontsnappen en besluit te vluchten.

Makkelijke route

Via mensensmokkelaars belandde Achor in Libië. Daar vluchtte hij samen met 25 andere vluchtelingen in een gammel rubberboot naar Zuid-Sicilië, om zo fort Europa binnen te geraken.

Opdracht

Maak met het kosteloze knutselmateriaal een bootje dat blijft drijven in een bassin, Het bootje kan 4 à 8 playmobile mannetjes aan boord hebben.

Tip: Storm op zee: de begeleiding probeert het bootje met een haardroger te doen kapseizen. Lukt dat niet, is de opdracht geslaagd.

Aanhouding?

Trek een kaart waarop je ziet of je de overkant bereikt:

- De mensensmokkelaars zagen de kustwacht en dwongen je het laatste stuk te zwemmen. Je hebt dit nooit geleerd en je verdrinkt in de koude zee.
- Bij de aankomst op de Spaanse kust wordt je opgewacht en aangehouden door de politie. Binnen de 24u wordt je het land terug uitgezet.

Moeilijke route

Achor probeert over land via Egypte, Israël, Turkije,...naar Griekenland te vluchten om zo fort Europa binnen te geraken.

Opdracht

Maak een "mobieltje" dat kan vliegen of rijden op eigen kracht, zodat Achor op eigen kracht tot in Griekenland geraakt.

Tip: voorzie een hoopje fijn hout, 1 tube per ploegje contactlijm, best licht werkmateriaal, 10 tal ballonnen per ploegje, magneten, blikjes, rekkers

Aanhouding?

Trek een kaart om te zien of je de overkant bereikt: Op de kaart staat:

- Je wordt opgepakt door de Egyptische grenspolitie aan de grens met Israël en teruggestuurd naar Soedan.

OF

- Je wordt opgepakt door de Griekse grenspolitie en teruggestuurd naar Egypte

NAKISHA, IRAKEES, 11 JAAR

De zesjarige Nakisha woont met haar ouders en broertje in de Iraakse hoofdstad Bagdad als Amerikaanse troepen haar geboorteland binnenvallen. Nakisha is getuige van bloedige bomaanslagen met tientallen doden en gewonden. Zelf verliest ze bij een bomaanslag haar linkerarm. Als Nakisha's oom bij een aanslag om het leven komt, besluiten haar ouders Irak te ontvluchten.

Moeilijke route

Via mensensmokkelaars kunnen Nakisha en haar ouders zich verstoppen in de laadbak van een vrachtwagen en vluchten ze over land.

Opdracht

Probeer per deelnemer twee knopen te leggen in één touw waarbij je maar één arm en een vork mag gebruiken. Hierbij mogen ze elkaar niet helpen.

Aanhouding onderweg?

Speel kop of munt. Heb je kop dan mag je door, munt = aanhouding

Makkelijke route

Nakisha vlucht met haar ouders per vliegtuig naar Turkije om via Griekenland in Europa te geraken.

Opdracht

Verstop een spel kaarten onder je kleren. Een speler van een ander team krijgt twee minuten tijd die kaart te vinden.

Tip: Zeg hen dat ze de kaart niet onder hun ondergoed mogen verstoppen en dat tegenstribbelen verboden is. Wil je het spel actiever spelen, kan je een zone afbakenen waarin ze zich mogen bewegen.

JUAN CARLOS, CUBAAN, 52 JAAR

Juan Carlos behoort tot de intellectuele elite in Cuba. Als wetenschapper ontwikkelt hij doorheen de jaren meer en meer kritiek op het Cubaanse regime en hun schendingen tegen de mensenrechten. Overtuigd van de noodzaak voor hervorming van Cuba sluit hij zich aan bij een democratische oppositiepartij. Nadat enkele partijgenoten “verdwenen” besluit hij te vluchten naar België.

Makkelijke route

Juan Carlos vlucht met het vliegtuig naar Europa met tussenstop in Amerika.

Opdracht

De spelers moeten scheerschuim wegscheren van een opgeblazen ballon.

Aanhouding onderweg?

Gooi 2 gelijke getallen met 2 dobbelstenen.

Moeilijke route

Juan Carlos vaart mee met een vrachtschip over de Atlantische Oceaan tot in een Europese haven.

Opdracht

Zeeslag. Het is de bedoeling de vijandige schepen van de tegenspeler te ontwijken. Plaats drie vluchtelingenboten op een veld. De begeleiding is de tegenspeler met 3 vijandige vloten. Je mag je vloten horizontaal/ vertikaal en diagonaal plaatsen, zolang ze elkaar maar niet raken. De partijen schieten elk om beurt een schot af. Dat doen ze door de coördinaten te raadplegen (b.v. A10). Ligt er een deel van een schip op dit coördinaat, dan kleur je dat rood en heb je een deel ontlopen/vernietigd. Ligt er geen schip, kleur je het groen. Degene die schepen overheeft, is gewonnen.

Aanhouding onderweg

Pak een bloem en trek één voor één de blaadjes weg: aanhouding, geen aanhouding, aanhouding, ...

MUSAFIR, SLOWAAK, 26 JAAR

Musafir behoort tot een Romaminderheid in Slowakije. Romazi-geuners worden zwaar gediscrimineerd. Roma-kinderen kunnen enkel terecht in de Roma-gettoscholen. Voor Roma's is het moeilijk om werk te vinden; Daarom beslist Musafir om met zijn kinderen naar België te vluchten. Hij zoekt een betere toekomst en meer kansen.

Makkelijke route

Musafir probeert al liftend met zijn kinderen België te bereiken.

Opdracht

Doe een auto stoppen en kruip er met de hele groep door. Bewijs op camera (GSM, digitaal fototoestel)

Tip: leg een afstand af op een skateboard waarbij je met de hele groep op het skateboard zit zonder de grond te raken. Laat de groep deze opdracht filmen.

Aanhouding onderweg?

Zeer klein risico: trek een kaart uit een kaartspel, is het een figuurtje hang je eraan!

Moeilijke route

Musafir fiets naar Hongarije en neemt de trein naar Brussel.

Opdracht

Je bent met de fiets onderweg: vervang de binnenband van het voorwiel met die van het achterwiel.

Tip: alternatieve opdracht: pak de fiets in voor het vervoer op de trein. Het kader mag niet meer zichtbaar zijn.

Aanhouding onderweg?

Zeer klein risico: trek een kaart uit een kaartspel, is het een figuurtje hang je eraan!

DEEL 2: TOELATING IN BELGIË

De spelers kunnen kiezen onder welke 'vorm' ze hun levensverhaal vertellen.

1. Ze **beelden** hun levensverhaal, vluchtreden en de tocht **uit** (zonder woorden)
2. Ze maken een **stripverhaal** over het leven, de vlucht en de tocht (minstens 12 prentjes)
3. Ze maken een **lied** (tekst op bestaand nummer) over het leven, de vlucht en de tocht en begeleiden het met een instrument naar keuze.

Tip: een olieton kan dienen als drum, flesjes gevuld met water geven ook mooie tonen als je er op blaast, ...

De jury beslist of de asielaanvraag geloofwaardig is en verleent of weigert de erkenning als vluchteling.

DEEL 3 : NABESPREKING

ASLAN, TSJETSJEEN , 36 JAAR

Gevlucht uit Tsjetsjenië voor arrestaties en martelingen.

Aslan werkt als politieman in de Tsjetsjeense hoofdstad Grozny. Russische soldaten vermoeden dat hij belangrijke informatie doorspeelt aan Tsjetsjeense rebellen. Aslan wordt hiervoor drie keer na elkaar opgepakt en zwaar mishandeld. De Russen plunderen zijn huis en verkrachtten zijn vrouw en 12-jarig dochtertje. In 2002 besluit Aslan met zijn familie weg te vluchten.

De Tsjetsjeense republiek ligt in de Kaukasus en behoort tot de Russische Federatie. Sinds 1999 strijden Tsjetsjenen voor de onafhankelijkheid van Tsjetsjenië. In de strijd met het Russische leger vielen heel wat burgerslachtoffers. Recent is de veiligheidssituatie lichtjes verbeterd.

Het Tsjetsjeense conflict bracht in totaal 500'000 vluchtelingen voort die tot 2004 vooral in kampen in buurrepublieken verbleven. Velen keerden daarna noodgedwongen terug naar Tsjetsjenië, waar de veiligheidssituatie nog altijd slecht is en waar er nauwelijks voorzieningen zijn.

Het Vluchtelingenverdrag bepaalt dat iedereen die vreest voor persoonlijke vervolging wordt omwille van zijn ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of sociale groep waartoe hij behoort, als vluchteling wordt erkend. Een erkende vluchteling mag definitief in België blijven en geniet quasi dezelfde rechten als Belgen.

Op basis van het Vluchtelingenverdrag kunnen Aslan en zijn familie als vluchteling erkend worden. Reden is dat Aslan terecht vreest voor zijn leven want hij wordt persoonlijk vervolgd door het Russische leger. Als Aslan zijn verhaal geloofwaardig vertelt en eventueel bewijzen aanlevert (medische documenten, arrestatiebevel,.....) wordt hij als vluchteling erkend.

JUAN CARLOS, CUBAAN, 52 JAAR

Juan Carlos behoort tot de intellectuele elite in Cuba. Als wetenschapper ontwikkelt hij doorheen de jaren meer en meer kritiek op het Cubaanse regime en hun schendingen tegen de mensenrechten. Overtuigd van de noodzaak voor hervorming van Cuba sluit hij zich aan bij een democratische oppositiepartij. Nadat enkele partijgenoten “verdwenen” besluit hij te vluchten naar België.

In Cuba worden er jaarlijks mensen opgesloten wegens hun politieke overtuigingen of activiteiten. Dissidenten worden in Cuba beschouwd als verrader. Dissidenten die zich in het buitenland bevinden mogen het land niet meer in of belanden achter de tralies.

Als Juan Carlos zijn verhaal geloofwaardig brengt en eventueel bewijsmiddelen voorlegt, zal ons land hem op basis van het Vluchtelingenverdrag als vluchteling erkennen. Hij wordt immers persoonlijk vervolgd omwille van zijn politieke overtuiging. Het Vluchtelingenverdrag bepaalt dat iedereen die vreest voor persoonlijke vervolging omwille van zijn ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of sociale groep waartoe hij behoort, als vluchteling wordt erkend. Een erkende vluchteling mag definitief in België blijven en geniet quasi dezelfde rechten als Belgen.

ABEBE, ETHIOPISCHE, 14 JAAR

Gevlucht voor de honger in Ethiopië.

Abebe woont in de streek van Ogaden in Ethiopië aan de grens met buurland Eritrea. Ze is zwanger van haar eerste kind. Ethiopië wordt al jaren geteisterd door droogte en overbevolking. Abebe's ouders zijn afhankelijk van voedselhulp uit het buitenland. Abebe en haar familie besluiten om deze uitzichtloze situatie te ontvluchten.

Abebe vlucht omwille van droogte en voedselschaarste. Deze vluchtreden komt niet voor in het Vluchtelingenverdrag. Zij vreest geen persoonlijke vervolging omwille van ras, nationaliteit, behoren tot een sociale groep, godsdienst of politieke overtuiging. Abebe en haar familie zullen niet als vluchteling erkend worden. Ze krijgt een bevel om het grondgebied te verlaten. Als ze hier toch blijft verblijft ze hier illegaal.

In België leeft een grote groep mensen in de illegaliteit. Sommigen kunnen of willen niet terug naar hun thuisland. Zij hopen dan op een regularisatie van hun verblijf. Regularisatie van verblijf is iets helemaal anders dan erkend worden als vluchteling. Dat laatste gebeurt maar als je kan aantonen dat je vreest persoonlijk vervolgd te worden door de overheid bijvoorbeeld of door iemand anders. Hongersnood geeft geen recht op een vluchtelingenstatus. Een regularisatie van verblijf vraag je via een brief aan de burgemeester van de plaats waar je verblijft. Deze stuurt de brief door naar de vreemdelingendienst. Die beslist of je mag blijven of niet.

ACHOR, SOEDANEES, 31 JAAR

Achor is geboren in Darfoer in Soedan, een regio die geteisterd wordt door gewapende conflicten en geweld. Decennialang voeren rebellenbewegingen een gewapende strijd tegen de Soedaneese regering. De oorlog in Darfoer joeg meer dan 2 miljoen mensen op de vlucht en kostte aan zeker 220 000 mensen het leven. Achor zag hoe zijn vrouw en kinderen vermoord werden. Zelf kon hij aan de rebellen ontsnappen en besluit hij te vluchten.

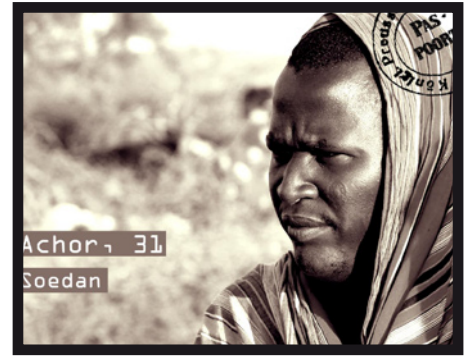
Elk jaar verdrinken honderden vluchtelingen terwijl ze vanuit het noorden van Afrika de Middellandse Zee proberen over te steken. In 2007 kwamen er naar schatting 500 tot 1000 bootvluchtelingen om het leven.

Achor belandt via mensensmokkelaars in Libië. Daar vlucht hij samen met 25 andere vluchtelingen in een rubberboot naar Zuid-Sicilië. Maar het bootje kapseist en alle inzittenden komen om.

Achor zal nooit bescherming krijgen in België omdat hij hier niet is geraakt. Als hij op een veiligere manier had kunnen vluchten, had Achor in ons land allicht een beschermingsstatuut gekregen.

Veilig vluchten

Strengere controles op luchthavens en patrouilles op zee leiden er toe dat vluchtelingen verplicht zijn om in wankelende bootjes op zoek te gaan naar bescherming. Toch kan een vluchtreis ook veilig. Zo kan een land beslissen om vluchtelingen uit een land als Soedan op veilige manier over te brengen en te beschermen. Landen als de VS, Canada, Zweden en Nederland nodigen zo al jaren vluchtelingen uit.

NAKISHA, IRAKEES, 11 JAAR

Gevlucht voor de oorlog in Irak

De zesjarige Nakisha woont met haar ouders en broertje in de Iraakse hoofdstad Bagdad als Amerikaanse troepen haar geboorteland binnenvallen. Nakisha is getuige van bloedige bomaanslagen met tientallen doden en gewonden. Zelf verliest ze bij een bomaanslag haar linkerarm. Als Nakisha' s oom bij een aanslag om het leven komt, besluiten haar ouders Irak te ontvluchten.

De oorlog in Irak heeft het leven gekost aan zeker één miljoen Irakezen. Meer dan vier miljoen Irakezen zijn op de loop voor het geweld. De helft zoekt een onderkomen in eigen land. Twee miljoen vluchtelingen zijn gestrand in de buurlanden Syrië en Jordanië. Amper 4 procent geraakt in Europa.

De familie belandt in 2007 in ons land en vroeg om asiel. Zij behoort tot de ruim 800 Irakezen die hier vorig jaar om bescherming vroegen. Maar Irakezen worden niet automatisch erkend als vluchtelingen. Als ze, zoals Nakisha niet persoonlijk vervolgd worden maar alleen maar vluchten voor de oorlog, krijgen ze geen vluchtelingenstatus en ook geen definitief verblijfsrecht. Wel krijgen Nakisha en haar familie tijdelijke bescherming. Ze mogen hier alvast één jaar blijven. Als de oorlog na een jaar niet afgelopen is, krijgen ze opnieuw bescherming voor een jaar. Van zodra de situatie in Irak verbetert, moeten Nakisha en haar familie terug naar Irak. Pas na vijf jaar verblijf in België mag de familie hier voor altijd blijven.

MUSAFIR, SLOWAAK, 26 JAAR

Musafir behoort tot een Romaminderheid in Slowakije. Romazi-geuners worden zwaar gediscrimineerd. Roma-kinderen kunnen enkel terecht in de Roma-gettoscholen. Voor Roma's is het moeilijk om werk te vinden; Daarom beslist Musafir om met zijn kinderen naar België te vluchten. Hij zoekt een betere toekomst en meer kansen.

Sinds 1997 beschouwen een aantal Europese landen elkaar als "veilig land". Dit betekent dat ze de inwoners van die landen nooit als vluchteling erkennen. België ondertekende deze verklaring niet en besloot de aanvragen geval per geval te onderzoeken. Maar de kans op erkenning is heel klein. Tot nu toe heeft België nog niemand uit die Europese landen als vluchteling erkend, ook Roma's niet.

DEEL 4:

ACHTERGROND: WAAROM VLUCHTEN?

“Vluchteling wordt je niet, het overkomt je.” Met deze woorden vatte de Somalische Ibrahim zijn situatie treffend samen. Niemand staat op met het idee om die dag vluchteling te worden. Vluchten doe je simpelweg uit angst. Angst voor vervolging, voor foltering of executie, angst voor oorlogsgeweld, verminking, onrechtvaardige vrijheidsberoving, voor de droogte en honger, ... Meer dan de helft van de wereldbevolking – dat zijn bijna 3.5 miljard mensen – kent dit soort angsten. Wereldwijd zijn er 31.5 miljoen mensen op de vlucht en ontheemd.

CIJFERS

Azië: bijna 14 miljoen

Afrika: ruim 10 miljoen

Latijns – Amerika en de Caraïben: 3.5 miljoen

Europa: 3 miljoen

Noord – Amerika: bijna 600.000

Oceanië: 36.000

Jaarlijks vragen zo' n 11.000 en 12.000 mensen België asiel aan. Hiervan krijgt ongeveer 2000 à 3000 mensen het statuut van vluchteling of krijgt bijkomende bescherming.

VOOR EEN GOED BEGRIP

Asiel?

Asiel aanvragen is vragen om als vluchteling erkend te worden of minstens bijkomende bescherming krijgen.

Het Vluchtelingenverdrag

België is één van de 150 landen die in 1951 het verdrag van Genève, kortweg het Vluchtelingenverdrag, ondertekende en daarmee de belofte aanging om onderdanen van een ander land in bepaalde situaties te beschermen. Het gaat hier om elke persoon die uit gegronde vrees voor vervolging wegens zijn ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of zijn politieke overtuiging, zich bevindt buiten het land waarvan hij de nationaliteit bezit en die de bescherming van dat land niet kan of, uit vrees voor vervolging, niet wil inroepen.

Bijkomende bescherming

Doorheen de jaren gingen de ondertekenaars van het Vluchtelingenverdrag de criteria almaar strenger interpreteren en toepassen. Daardoor kreeg een grote groep vluchtelingen in de praktijk onvoldoende bescherming. Veel oorlogsvluchtelingen bijvoorbeeld werden officieel niet als vluchteling erkent maar werden ook niet teruggestuurd naar het oorlogsgebied. Europa begreep dat er nood was aan een bijkomend beschermingsstatuut, als aanvulling op de bestaande bescherming van het Vluchtelingenverdrag en spoorde via een richtlijn de lidstaten aan om werk te maken van die bijkomende bescherming. België paste intussen zijn wetgeving aan en kent sinds 10 oktober 2006 het bijkomende beschermingsstatuut toe.

De asielprocedure

Via interviews onderzoekt België welke vreemdelingen het moet beschermen. Dit onderzoek heet "asielprocedure". Vreemdelingen die om asiel vragen, vragen om bescherming. Tijdens de asielprocedure toetsen de ondervragers het vluchtverhaal van de asielzoeker aan de criteria van het Vluchtelingenverdrag. Als blijkt dat de asielzoeker bescherming nodig heeft wordt hij als vluchteling erkend.

Asielzoeker

Iemand die de asielinstanties om asiel (= bescherming) vraagt. Hij krijgt opvang in een asielcentrum en verblijft hier geldig zolang zijn asielaanvraag onderzocht wordt.

Erkende vluchteling

Een asielzoeker die de asielprocedure met goed gevolg heeft doorlopen. Een vluchteling is iemand die buiten zijn land verblijft en niet kan terugkeren wegens een gegronde angst voor vervolging op grond van ras, religie, nationaliteit, politieke opinies of lidmaatschap van een bepaalde sociale groep. Omdat hij in het herkomstland vrees voor zijn leven of vrijheid, krijgt hij bescherming van België. Hij krijgt een speciale verblijfskaart als vluchteling en kan niet teruggestuurd worden naar zijn thuisland.

Uitgeprocedeerde asielzoeker

Iemand die om asiel heeft gevraagd maar het niet heeft gekregen omdat uit het onderzoek is gebleken dat hij zijn land niet ontvlucht is wegens een gegronde angst voor vervolging. Een uitgeprocedeerde asielzoeker verblijft niet langer regelmatig in het land en krijgt een bevel om het grondgebied te verlaten.

Illegaal

Iemand die geen geldig verblijfsdocument (meer) heeft. Dit kan een uitgeprocedeerde asielzoeker zijn, maar evengoed een toerist of een buitenlandse student die langer dan toegelaten in België verblijft.

Geregulariseerde vreemdeling

Een vreemdeling die van de minister van Migratie- en asielbeleid uitzonderlijk een verblijfsdocument krijgt omdat hij gegronde redenen heeft om niet terug te keren naar het thuisland. Voorbeelden: de vader van een Belgisch kind, een asielzoeker die onredelijk lang wacht op zijn asielbeslissing,...

Naturalisatie

Een manier om na drie jaar (twee jaar voor erkende vluchtelingen) onbeperkt en geldig verblijf, de Belgische nationaliteit te verwerven.

Ontheemde

Iemand die op de vlucht is, maar die binnen zijn eigen land blijft en bijgevolg voor bescherming afhankelijk blijft van zijn eigen staat.